

Skattelitteratur

Gustaf Lindencrona och Nils Mattsson. *Arbitration in Taxation*, Norstedts 92 sidor, ca pris 90 kr, 1981.

För alla som kommit i beröring med dubbelbeskattning — även om det varit mera rapsodiskt — är det väl känt att lägen ej sällan uppkommer då de kontraherande staternas myndigheter tolkar avtalet så att en skattskyldig trots avtalet blir dubbelbeskattad. Klausuler finns i allmänhet i avtalen som förutser dessa fall och anvisar förhandlingar mellan myndigheterna. Man måste givetvis räkna med att staterna ibland icke kan uppnå enighet om ett avtals tolkning. Skall konflikten då lämnas olöst?

Dubbelbeskattningsavtalen har ju till uppgift att tillse att skatteinkomster, som härrör från eller har sammanhang med internationella förhållanden, blir fördelade mellan de berörda länderna på ett rättvist sätt. Efterhand som det internationella utbytet ökar på alla områden får denna problemställning allt större praktisk betydelse. Det finns behov av ett system för lösande av mellanstatliga tvister på skatteområdet. Nuvarande folkrättsliga organ har icke visat sig särskilt välägnade för uppgiften. Internationella domstolen i Haag har inte i sin nuvarande skepnad avdömt en fiskal tvist.

Organisationen World peace through law har tagit upp frågan. Huvudtanken i dess arbete är att mellanstatliga motsättningar skall kunna lösas på rättslig väg. En särskild grupp har bildats för skattefrågor, vilken givit de båda svenska professorerna Gustaf Lindencrona och Nils Mattsson i uppdrag att utarbeta ett förslag. Deras rapport som i huvudsak godtogs vid organisationens kongress i Madrid 1979 har nu publicerats i bokform. Den handlar, som namnet anger, om internationell skiljedom — mellan stater — i skattefrågor.

Rapporten består av två huvuddelar, en redovisning av vad som hittills gjorts och det nuvarande rättsläget och ett avsnitt med förslag. Förslagen går i huvudsak ut på att dubbelbeskattningsavtalen skall förses med en standard-skiljedoms klausul, som hänvisar lösandet av tvister om avtalet mellan kontraherande stater till ett internationellt skiljedomsinstitut för skatter. Författarna tänker sig detta, icke oväntat, förlagt till Stockholm. Institutets uppgift skulle inte vara att själv lösa tvisterna utan att från en i förhand utsedd panel utpeka skiljemän och i övrigt bistå med teknisk hjälp. Det skulle sålunda sättas upp en skiljenämnd för varje tvist varvid institutet skulle fungera som den yttre ramen. Det förutsättes vara knutet till FN.

Författarna fäster stor vikt vid att staterna skall garantera skiljedomens verkställbarhet. Staterna måste förplikta sig att efterkomma skiljedomen. Det skall inte heller vara möjligt för den skattskyldige att — sedan skilje-

nämnden givit sitt utslag — gå till en nationell skattedomstol i hopp om att den vägen få en för sig gynnsammare lösning på det föreliggande problemet.

Förslaget är ganska detaljerat utarbetat, även vad gäller procedursidan. Överhuvud är förslaget mycket ambitiöst uppgjort och präglas av den realism som anses utmärka nordbor i internationella sammanhang.

Anmälaren har icke någon uppfattning om vilken möjligheten är att få FN att ta upp frågan och eventuellt få fram en konvention i ämnet. Utsikterna borde vara tämligen goda. Det ligger inte mycket kontroversiellt stoff bakom. Staternas suveränitet kan inte heller anses hotad i nämnvärd grad utöver vad som redan följer av själva dubbelbeskattningsavtalet i sig.

Sverige synes ha vissa förpliktelser att driva saken vidare i FN och andra organ. De båda finansrättsprofessorernas internationellt godtagna förslag står i god samklang med svenska traditioner på den internationella rättens område. Det arbete Lindencrona och Mattsson ägnat saken är värdefullt och bör leda till praktiska resultat.

Gustaf Petré